

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutumları ile Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Evlilik Rol Beklentileri Üzerindeki Etkisi: Geleneksel mi, Eşitlikçi mi?

The Predictive Role of Perceived Parental Relationship Behavior and Irrational Romantic Relationship Beliefs in Explanation of Marriage Role Expectations: Traditional or Equalitarian?

Cansu TOSUN¹, Hikmet YAZICI²

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Trabzon Üniversitesi Psikoloji Bölümü, cansu.tosun@trabzon.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3622-982X

² Prof. Dr., Trabzon Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü, hyazici@trabzon.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0250-1453

Başvuru: 18.08.2020
Kabul: 22.01.2021

Atf:
Tosun, C. ve Yazıcı, H. (2021). Algılanan ebeveyn ilişki tutumları ile romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların evlilik rol beklentileri üzerindeki etkisi: geleneksel mi, eşitlikçi mi?. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 32(1), 173-188. DOI: 10.33417/tsh.781374

ÖZET

Evlilik çiftlere yeni roller yüklese de bu rollere ilişkin beklentiler önemli ölçüde evlilik öncesi deneyimlerle oluşmaktadır. Rollere ilişkin beklentilerin yeterince gerçekleşmemesi ilişkilere olumsuz biçimde yansımakta ve çatışmalı durumların ortaya çıkmasına yol açabilmektedir. Bu ilişkisel yapı içinde evlilik rol beklentileri ve bununla ilişkili değişkenler merkezi rol oynamaktadır. Bu çalışmada algılanan ebeveyn ilişki tutumları ve romantik ilişkilerde gözlenen akılcı olmayan inançların evlilik rol beklentilerini açıklamadaki rolü incelenmiştir. Çalışma 472 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan ortaya çıkan sonuçlar kurulan modellerin hem geleneksel ($F_{(15,330)} = 22,17, p < ,01$) hem de eşitlikçi ($F_{(15,330)} = 3,99, p < ,01$) rol beklentilerini anlamlı düzeyde açıkladığını göstermektedir. Elde edilen bulgularda otoriter baba ebeveyn tutumunun ($F_{(3,450)} = 3,98, p < ,05, \eta^2 = ,03$) geleneksel rol beklentileri; demokratik anne ebeveyn tutumunun ($F_{(3,460)} = 3,53, p < ,05, \eta^2 = ,02$) ise eşitlikçi rol beklentileri ile ilişkili olduğu gözlenmiştir. Ayrıca ebeveyn eğitim düzeyi ile evlilik rol beklentileri arasında da bazı anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Çalışmadan ortaya çıkan sonuç, rol beklentilerinin algılanan belli ebeveyn ilişki tutumları ve romantik ilişkilerde gözlenen akılcı olmayan inanç biçimleriyle ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu bulgular benzer çalışmalardan elde edilenlerle önemli ölçüde benzerlik sergilemektedir.

Anahtar kelimeler: *Evlilik, algılanan ebeveyn ilişki tutumu, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar, evlilik rol beklentisi*

ABSTRACT

Although marriage assigns new roles to couples, expectations regarding these roles are largely constructed through pre-marital experiences. Failure in meeting marriage role expectations has a negative impact on romantic relationships and may lead to conflicting situations. So, marriage role expectations and related variables have central roles in the relationships. The present study investigated the predictive role of perceived parental relationship behaviors, and irrational romantic relationship beliefs on the marriage role expectations. The sample comprised of 472 college students. The findings of the study indicated that the proposed models significantly explained both traditional ($F_{(15,330)} = 22,17, p < ,01$) and equalitarian ($F_{(15,330)} = 3,99, p < ,01$) marriage role expectations. It was observed that fathers' authoritarian parental attitude was related to traditional role expectations ($F_{(3,450)} = 3,98, p < ,05, \eta^2 = ,03$) while mothers' democratic parental attitude was associated with equalitarian role expectations ($F_{(3,460)} = 3,53, p < ,05, \eta^2 = ,02$).

Also, there were statistically significant differences in the marriage role expectations towards parents' education levels. According to the results, marriage role expectations are related to perceived parental relationship behaviors, and irrational romantic relationship beliefs. These findings from present study are similar to results of related studies in the literature.

Keywords: *Marriage, perceived parental relationship behavior, irrational romantic relationship beliefs, marriage role expectations*

GİRİŞ

Evlilik rol beklentisi, evlilik ilişkilerinde nelerin olması ya da nasıl yapılması gerektiği ile ilgili düşünce ve kanıları kapsamaktadır. İki boyutu olan böyle bir değerlendirme sürecinde, kişi hem kendisiyle hem de eşiyile ilgili rollerin nasıl yerine getirileceğine ilişkin beklentilere sahiptir (Hurvitz, 1965). Yaygın ve kabul gören bir sınıflama yapıldığında, geleneksel ve eşitlikçi rol beklentilerinden söz edebilmek mümkündür. Beklentilerin oluşmasında bireysel özelliklerin yanı sıra sosyal ve kültürel unsurların da önemli bir etkiye sahip olduğu açıktır. Geleneksel evlilik yaşantılarında aile bireylerinden beklenen roller, toplumun kadına ve erkeğe yüklediği sorumluluklar doğrultusunda oluşur (İmamoğlu, 1993; Pollock, Die ve Marriot, 1990). Kadın ve erkek rollerinin daha net şekilde belirlendiği geleneksel evlilik rollerinde, kadın genel olarak ev içindeki işlerden sorumluyken, erkek evin geçimini sağlamakla yükümlüdür (İmamoğlu, 1993; Lease, 2003; Morgan ve Walker, 1983). Bu işleyiş özellikle ataerkil toplumlarda daha yaygındır. Ancak tarihsel süreç içinde sosyo-kültürel ve ekonomik yapılarda gözlenen değişimler aile kurumuna da yansımış ve bunun sonucunda cinsiyet rolleriyle ilgili beklentilerde belirgin farklılaşmalar ortaya çıkmıştır. Bu farklılaşma kadınların eğitim fırsatlarından daha fazla yararlanmasına, ekonomik alanda daha fazla görev almasına ve sosyal yaşama daha çok katılmasına yol açarak eşitlikçi rol beklentilerinin ortaya çıkmasına katkı sağlamıştır (Gordon ve Whelan-Berry, 2005; Lease, 2003; Yaraman-Başbuğu, 1995). Eşitlikçi evlilik rol dağılımında roller aile bireyleri tarafından belirlenmekte ve eşit şekilde paylaşılmaktadır (Dunn, 1960). Geleneksel anlayışın aksine roller duruma bağlı olarak eşler arasında değişkenlik gösterebilmektedir (Mickelson, Claffey ve Williams, 2006). Eşitlikçi eğilimin giderek artış gösterdiği ve bu eğilimin demokratik bir topluma daha uygun olduğu değerlendirilmektedir (Botkin, Weeks ve Morris, 2000; Davis ve Greenstein, 2004; İmamoğlu ve Yasak, 1997; Ogletree, 2014).

Evlilikteki rollere ilişkin beklentiler genel olarak evlilik öncesinde oluşmakta, bireyler farkında olarak veya olmayarak geçmiş deneyimleriyle bu beklentileri inşa etmektedir (Bell, 1971). Beklentilerin oluşmasında kültürün önemli bir işlevi bulunmaktadır. Bununla birlikte bireylerin tamamının kültürlenme sürecinden aynı şekilde etkilenecek benzer beklentileri geliştirdikleri söylenemez. Bu durum beklentilerin oluşmasında etkili olan diğer faktörleri gündeme getirmektedir. Evlilik rol beklentilerinin oluşma sürecindeki en önemli faktörlerden biri ailedir. Sosyalleşme sürecinde etkin role sahip olan aile, eş ilişkileri açısından da bireylere model oluşturmaktadır. Anne ve baba arasındaki ilişkinin gözlenmesi ile edinilen deneyimler, bireylerin romantik ilişkilerindeki davranış ve beklentilerini şekillendirmede etkili olmaktadır (Cui ve Fincham, 2010; Cui, Fincham ve Pasley, 2008; Curran, Hazen ve Mann, 2009; Kwan, Mellor, Rizzuto, Kolar ve Bt. Mamat, 2013). Daha spesifik olarak bireylerin kendi evliliklerindeki görev ve sorumluluk paylaşımının da köken ailelerindeki öğrenmelere paralel olarak gerçekleştiği söylenebilmektedir (Botkin vd., 2000).

Romantik ilişkilerde gözlenen akılcı olmayan inançlar, bireylerin ilişkilerdeki beklentilerini etkileyen değişkenlerden biridir. Mantıktan yoksun bu inançlar ilişkiye ve partnerlere dönük katı düşüncelerden

oluşmaktadır (Ellis, 1986). Bunlar ayrıca bireylerin ilişki beklentilerini oluşturma ve ilişkiyi değerlendirme biçimleri üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu beklentiler, tüm sosyal zamanın beraber geçirilmesi ve partnerlerin daima aynı fikirde olması gibi aşırı uçlarda yer almaktadır (Sarı ve Korkut-Owen, 2015). İlişkiye ya da partnere dönük gerçek dışı bu tür beklentiler bireyler arasındaki ilişkiyi olumsuz yönde etkilemektedir (Rios, 2010; Stackert ve Bursik, 2003). Beklentilerin karşılanmaması olumsuz duyguların ortaya çıkmasına (McNulty ve Karney, 2004), hatta ayrılıklara varacak sonuçlara sebep olabilmektedir (Demircioğlu, 2000). Geleneksel ve eşitlikçi rol beklentilerine bakıldığında bu eğilimleri rasyonel ya da irrasyonel şeklinde kategorileştirmek doğru görünmemektedir. Bundan ziyade iki partnerin bu eğilimleri arasında çatışma gözlenmemesi önem arz etmektedir. Çünkü partnerlerin evlilik rollerine ilişkin beklentileri evliliklerini değerlendirmede etkin rol oynamaktadır. Partnerlerin rol beklentilerine uygun hareket edilmesi evlilikteki uyumu kolaylaştırırken, beklentilerin karşılanmaması olumsuz sonuçlara neden olabilmektedir (Odell ve Quinn, 1998).

Literatürde demografik değişkenlerin evlilik ilişkisine dönük beklenti ve tutumları etkilediğini ortaya koyan çalışmalar mevcuttur (Gabardi ve Rosen, 1993; Koç, Sezer, Balçın, Turhan, Polat ve Bölükbaş, 2007). Benzer şekilde, demografik özellikler evlilik rol beklentileri üzerinde de etkili olabilmektedir. Evliliğe ilişkin geleneksel ve eşitlikçi beklentiler yaşa (Bener ve Günay, 2013; Morgan ve Walker, 1983), cinsiyete (Bacanlı, 2001; Bener ve Günay, 2013; Flouri ve Buchanan, 2001; İmamoğlu, 2000; İşmen-Gazioğlu, 2006), sosyo-ekonomik düzeye (İmamoğlu, 1993; Morgan ve Walker, 1983), ilişki durumuna (Gubernskaya, 2010; Morgan ve Walker, 1983) ve eğitim düzeyine (Gubernskaya, 2010; İmamoğlu, 1993; Morgan ve Walker, 1983) göre farklılaşabilmektedir. Ayrıca ebeveynlerin çocukları ile olan ilişkileri (Bell, 1971) ve eğitim düzeyi (Zeybekoğlu, 2013) gibi bazı özelliklerin de çocuklarının evlilik rol beklentileri üzerinde etkili olduğu gözlenmektedir.

Genç yetişkinlik dönemi eş seçimi gibi kritik bir kararın alındığı ya da sıklıkla gündeme geldiği bir dönemdir. Bu dönemde aynı zamanda evlilikle ilgili beklentiler daha belirgin şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu beklentilerin gerçekçi şekilde oluşturulması ve eş seçimi yapılırken dikkate alınması sağlıklı evlilikler için önemlidir. Evlilik kadar evlilik öncesi sürecin incelenmesi de evlilikte ortaya çıkabilecek olumsuz durumların tespiti ve önlenmesi bakımından önem taşımaktadır. Bu çalışmada bireylerin evlilik rol beklentileri ile algıladıkları ebeveyn ilişki tutumları ve romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançları arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmaktadır.

YÖNTEM

Nicel araştırma yaklaşımına göre tasarlanan bu çalışmada korelasyonel ve nedensel karşılaştırma yöntemleri kullanılmıştır. Korelasyonel araştırmalarda iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişki incelenirken, nedensel karşılaştırmada iki ya da daha fazla sayıda grubun belli bir değişken açısından farklılık gösterip göstermediği ve ortaya çıkan farkın kaynağı belirlenmeyi çalışılır (Fraenkel, Walen ve Hyun, 2012).

Araştırma Grubu

Araştırma grubu uygun örnekleme tekniği ile oluşturulmuştur. Uygun örnekleme para, zaman ve iş gücü ile ilgili birtakım zorluklar nedeniyle kolay ulaşılan kişilerin seçilmesini içerir. Bu tekniğin kullanılması sonuçların güvenilirliği ve genellenmesi açısından bir sınırlılık oluşturabilmektedir. Fakat örneklemden kaynaklanabilecek bu tür sınırlılıklar veriler analiz edilirken istatistiksel olarak kontrol altına alınabilmektedir (Barker, Psitrag ve Elliott, 2002). Araştırmanın örnekleme farklı fakülte ve programlarda öğrenim gören 472 lisans ve lisansüstü üniversite öğrencisinden (Kadın=331, Erkek=122, Belirtmeyen=19; Yaş Ort.=22,5, \pm 3,03) oluşmaktadır. Katılımcıların %52,5'inin romantik ilişkisi varken, %46'sının romantik ilişkisi bulunmamaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri araştırmacılar tarafından oluşturulan ve katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim durumu, gelir, algılanan ebeveyn tutumu ve ebeveynlerin eğitim durumunu içeren kişisel bilgi formu, Evlilik Rol Beklentileri Ölçeği, Ebeveyn İlişki Tutumu Algısı Ölçeği ve Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği ile toplanmıştır.

Evlilik Rol Beklentileri Ölçeği

Evlilik Rol Beklentileri Ölçeği Köksal ve İlhan (2018) tarafından bireylerin evlilikte eşlerine dönük beklentilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek 40 maddeden oluşmaktadır ve 5'li Likert tipi derecelendirmeye sahiptir. Ölçek geleneksel ve eşitlikçi olmak üzere iki faktörden oluşmaktadır. İki farklı uygulamadan elde edilen Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı geleneksel alt boyutu için ,87 ve ,88; eşitlikçi alt boyutu için ,92 ve ,93'tür.

Ebeveyn İlişki Tutumu Algısı Ölçeği

Çelik ve Özış (2016) tarafından geliştirilen Ebeveyn İlişki Tutumu Algısı Ölçeği bireylerin ebeveynleri arasındaki ilişkide algıladıkları ilişki tutumunu tespit etmeye dönüktür. 4'lü Likert tipi derecelendirmeye sahip olan ve 37 maddeden oluşan ölçekte her bir madde hem anne hem de baba için ayrı ayrı derecelendirilmektedir. Ölçek otoriter, ilgisiz, koruyucu, demokratik ve bağımlı olmak üzere her iki ebeveyn için de beş faktörden oluşmaktadır. Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları ölçeğin anne formu için ,80 ile ,95; baba formu için ,73 ile ,95 arasında değişmektedir.

Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği

Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği Sarı ve Korkut-Owen (2015) tarafından geliştirilmiştir. 30 maddeden oluşan ölçek 5'li Likert tipi derecelendirmeye sahiptir. Ölçek aşırı beklentiler, sosyal zaman kullanımı, zihin okuma, farklı düşünmek, fiziksel yakınlık ve cinsiyet farklılıkları olmak üzere altı faktörden oluşmaktadır. Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı tüm ölçek için ,84 iken alt faktörler için ,53 ile ,81 arasında değişmektedir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma öncesinde Trabzon Üniversitesi-Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'ndan 16.07.2020 tarihli ve 81614018-000-E.211 sayılı etik kurul belgesi alınmıştır. Ayrıca veri toplama araçları için ölçek sahiplerinden gerekli izinler alınmış ve katılımcıların gönüllü olduklarını onaylamaları istenmiştir.

Veriler aktif olarak öğrenim gören lisans ve lisansüstü öğrencilerinden online form aracılığıyla toplanmıştır. Bu bağlamda çalışma için gönüllü olan öğrencilere araştırma için oluşturulan formun linki e-posta ve telefon aracılığıyla gönderilmiş ve cevaplamaları istenmiştir. Online platform üzerinden gönderilen formlardan eksik ya da hatalı doldurulanlar çıkarılarak araştırma verilerinin son hali elde edilmiştir.

Veriler SPSS 23.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Analizlerden önce, verilerin normal dağılım özellikleri gösterip göstermediği test edilmiştir. Basıklık ve çarpıklık katsayıları göz önünde bulundurulduğunda değerlerin -3 ile +3 arasında bulunduğu, dolayısıyla verilerin normal dağılıma uygun olduğu belirlenmiştir (Kalaycı, 2016). Veri analizinde tanımlayıcı istatistik, çoklu regresyon analizi (ÇRA), Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı (PMÇKK), bağımsız *t* testi ve tek yönlü ANOVA teknikleri kullanılmıştır.

BULGULAR

Çalışmada ilk olarak, algılanan ebeveyn ilişki tutumları ile ilişkilerdeki akılcı olmayan inançların, evlilik rol beklentilerini yordama gücü test edilmiştir. Kurulan iki farklı ÇRA'da geleneksel ve eşitlikçi beklentiler bağımlı, ebeveyn ilişki tutumlarının alt faktörleri ile romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar bağımsız değişkenler olarak modele dahil edilmiştir. Diğer bağımsız demografik değişkenlerden yaş sürekli, cinsiyet, eğitim düzeyi ve ilişki durumu ise dummy değişken olarak modele eklenmiştir.

ÇRA'dan önce çoklu doğrusallık durumunu incelemek için değişkenler arasındaki ilişkilere bakılmıştır. Değişkenler arasındaki korelasyon katsayısının 1'e yakın olması çoklu doğrusal bağlantıyı ifade etmektedir (Hines ve Montgomery, 1990). Bu çalışmada ortaya çıkan en yüksek değer $,78$ olduğu, değişkenler arasında çoklu doğrusallık bulunmadığı gözlenmiştir. Ayrıca analizde Durbin-Watson testi ile otokorelasyon durumu incelenmiş ve ortaya çıkan değerlerin (birinci model için $1,65$; ikinci model için $2,09$), beklenen değerlerin sınırları arasında ($1,5-2,5$) yer aldığı (Küçüksille, 2010) saptanmıştır.

Tablo 1. Değişkenler Arasındaki Korelasyonlar

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Geleneksel R. B. ^a	1													
Eşitlikçi R. B. ^a	-,35**	1												
Anne Otoriter ^b	-,04	-,04	1											
Anne İlgisiz ^b	,01	-,11*	,33**	1										
Anne Koruyucu ^b	,13**	,11*	-,02	-,22**	1									
Anne Demokratik ^b	,03	,14**	-,14**	-,52**	,55**	1								
Anne Bağımlı ^b	,31**	-,07	,04	-,04	,28**	,28**	1							
Baba Otoriter ^b	,12**	-,12*	,27**	,27**	,06	-,07	,16**	1						
Baba İlgisiz ^b	-,01	,00	,17**	,63**	-,15**	-,43**	,04	,33**	1					
Baba Koruyucu ^b	,11*	,08	,01	-,23**	,74**	,52**	,21**	-,05	-,40**	1				
Baba Demokratik ^b	,01	,09*	-,05	-,41**	,36**	,78**	,10*	-,22**	-,63**	,60**	1			
Baba Bağımlı ^b	,22**	-,10*	,14**	-,01	,20**	,23**	,67**	-,00	-,16**	,29**	,29**	1		
RIAOi ^c	,40**	-,03	,05	,01	,18**	,07	,21**	,16**	,04	,08	-,01	,16**	1	
Yaş	,10*	-,13**	-,03	,09	,03	-,02	,03	,03	,11*	-,07	-,06	-,03	-,08	1

^a Evlilik Rol Beklentileri alt boyutu; ^b Ebeveyn İlişki Tutumu Algısı alt boyutu, ^c Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar, * $p < ,05$, ** $p < ,01$

Enter yöntemi kullanılarak yapılan analiz sonucunda geleneksel ve eşitlikçi rol beklentilerini açıklamaya dönük kurulan modellerin anlamlı olduğu görülmüştür (Geleneksel $F_{(15, 330)} = 22,17$, $p < ,01$; Eşitlikçi $F_{(15, 330)} = 3,99$, $p < ,01$). Seçilen yordayıcı değişkenlerin bireylerin geleneksel rol beklentilerini açıkladıkları varyans %48 iken; eşitlikçi rol beklentileri için %12'dir. Kurulan çoklu regresyon modellerinin özeti Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Çoklu Regresyon Model Özeti

Model	R	R ²	ΔR ²	TSH	Değişim İstatistikleri				
					ΔR ²	ΔF	df1	df2	p
1-Geleneksel Rol Beklentileri ^a	,71	,50	,48	11,20	,50	22,17	15	330	,001
2-Eşitlikçi Rol Beklentileri ^a	,39	,15	,12	6,13	,15	3,99	15	330	,001

TSH=Tahmini Standart Hata, ^a Evlilik Rol Beklentileri Alt Faktörleri

Tablo 3'te de görüldüğü gibi geleneksel beklentileri açıklayan birinci modeldeki anlamlı yordayıcıların sırasıyla; cinsiyet ($\beta = -,49$), romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ($\beta = ,36$), anne bağımlı ilişki tutumu ($\beta = ,21$) ve baba ilgisiz ilişki tutumu ($\beta = -,18$) olduğu belirlenmiştir. İkinci modeldeki anlamlı yordayıcılar ise baba ilgisiz ilişki tutumu ($\beta = ,26$), yaş ($\beta = -,18$), cinsiyet ($\beta = ,15$), baba otoriter ilişki tutumu ($\beta = -,15$) ve ilişki durumudur ($\beta = ,12$).

Tablo 3. Evlilik Rol Beklentilerinin Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi

Model 1	SEK		SK		t	p	VIF
	B	SH	β				
Sabit	18,74	7,16			2,61	,01	
Cinsiyet	-17,05	1,42	-,49		-12,00	,001	1,12
Yaş	,33	,24	,07		1,38	,17	1,54
Eğitim Düzeyi	-2,79	2,41	-,06		-1,16	,25	1,49
İlişki Durumu	2,25	1,23	,07		1,83	,07	1,04
Anne Otoriter Tutum ^a	,08	,24	,01		,33	,74	1,29
Anne İlgisiz Tutum ^a	,27	,26	,06		1,03	,30	2,24
Anne Koruyucu Tutum ^a	,45	,28	,11		1,64	,10	3,20
Anne Demokratik Tutum ^a	-,25	,16	-,12		-1,52	,13	4,40
Anne Bağımlı Tutum ^a	,77	,22	,21		3,51	,001	2,34
Baba Otoriter Tutum ^a	,09	,25	,02		,36	,72	1,35
Baba İlgisiz Tutum ^a	-,48	,17	-,18		-2,86	,01	2,70
Baba Koruyucu Tutum ^a	-,07	,29	-,02		-,24	,81	3,65
Baba Demokratik Tutum ^a	-,03	,15	-,02		-,21	,84	4,92
Baba Bağımlı Tutum ^a	-,15	,24	-,04		-,63	,53	2,23
R. İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar	,36	,04	,36		8,76	,001	1,14
Model 2	SEK		SK		t	p	VIF
B	SH	β					
Sabit	98,00	3,92			25,02	,001	
Cinsiyet	2,20	,78	,15		2,83	,01	1,12
Yaş	-,38	,13	-,18		-2,86	,004	1,54
Eğitim Düzeyi	2,30	1,32	,11		1,75	,08	1,49
İlişki Durumu	1,61	,68	,12		2,38	,02	1,04
Anne Otoriter Tutum ^a	,05	,13	,02		,34	,73	1,29
Anne İlgisiz Tutum ^a	-,12	,14	-,06		-,82	,41	2,24
Anne Koruyucu Tutum ^a	-,00	,15	-,00		-,01	,99	3,20
Anne Demokratik Tutum ^a	,11	,09	,13		1,22	,22	4,40
Anne Bağımlı Tutum ^a	-,03	,12	-,02		-,25	,80	2,34
Baba Otoriter Tutum ^a	-,34	,14	-,15		-2,47	,01	1,35
Baba İlgisiz Tutum ^a	,28	,09	,26		3,08	,002	2,70
Baba Koruyucu Tutum ^a	,09	,16	,06		,59	,55	3,65
Baba Demokratik Tutum ^a	,08	,08	,10		,92	,36	4,92
Baba Bağımlı Tutum ^a	-,23	,13	-,14		-1,78	,08	2,23
R. İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar	-,02	,02	-,04		-,75	,46	1,14

SEK: Standardize Edilmemiş Katsayılar, SK: Standart Katsayılar, ^a Algılanan Ebeveyn İlişki Tutumu Alt Boyutları

Geleneksel ve eşitlikçi evlilik rol beklentilerinin demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği ANOVA ve bağımsız *t* testi teknikleri ile incelenmiştir. İlk olarak geleneksel rol beklentileri ile demografik değişkenler arasındaki ilişkilere bakıldığında puanların anne eğitim düzeyine ($F_{(2,466)}=3,45$, $p<,05$, $\eta^2=,01$), baba eğitim düzeyine ($F_{(2,460)}=3,15$, $p<,05$, $\eta^2=,01$) ve algılanan baba ebeveyn tutumuna ($F_{(3,450)}=3,98$, $p<,05$, $\eta^2=,03$) bağlı olarak değiştiği gözlenmiştir. Varyans homejenliği ve gruplardaki örneklem sayısının eşit olmaması göz önüne alındığında, farkın kaynağı post hoc tekniklerinden Bonferroni testi ile incelenmiştir. Buna göre anne ve babası ilköğretim ve daha altı eğitim düzeyine sahip olanlar, lise mezunu anne babaya sahip olan bireylere oranla daha yüksek geleneksel rol beklenti puanlarına sahiptir. Ayrıca algıladıkları baba ebeveyn tutumu otoriter olanların puanları demokratik, ilgisiz ve tutarsız tutum algılayanlardan daha yüksektir.

Tablo 4. Demografik Değişkenlere Bağlı Olarak Geleneksel Beklentideki Farklılıklar

		KT	sd	KO	F	p
Gelir Düzeyi	Gruplar Arası	592.81	2	296.40	1,22	,30
	Grup İçi	111514.77	458	243.48		
	Toplam	112107.58	460			
Anne Eğitim Düzeyi	Gruplar Arası	1662.65	2	831.33	3,45	,03
	Grup İçi	112355.75	466	241.11		
	Toplam	114018.40	468			
Baba Eğitim Düzeyi	Gruplar Arası	1504.80	2	752.40	3,15	,04
	Grup İçi	109777.57	460	238.65		
	Toplam	111282.37	462			
Anne Ebeveyn Tutumu	Gruplar Arası	790.42	3	263.48	1,08	,36
	Grup İçi	111936.51	460	243.34		
	Toplam	112726.93	463			
Baba Ebeveyn Tutumu	Gruplar Arası	2853.86	3	951.29	3,98	,01
	Grup İçi	107681.46	450	239.29		
	Toplam	110535.32	453			

Eşitlikçi rol beklentileri puanlarının sadece anne ebeveyn tutumuna bağlı olarak farklılık gösterdiği ($F_{(3,460)}=3,53$, $p<,05$, $\eta^2=,02$) gözlenmiştir. Bonferroni testi ile yapılan analiz sonucunda anneleri demokratik ebeveyn tutumuna sahip olanların ilgisiz ve tutarsız tutuma sahip olanlardan daha yüksek puan aldıkları ve farkın buradan kaynaklandığı belirlenmiştir.

Tablo 5. Demografik Değişkenlere Bağlı Olarak Eşitlikçi Beklentideki Farklılıklar

		KT	sd	KO	F	p
Gelir Düzeyi	Gruplar Arası	64.01	2	32.01	,72	,49
	Grup İçi	20346.06	458	44.42		
	Toplam	20410.07	460			
Anne Eğitim Düzeyi	Gruplar Arası	149.10	2	74.55	1,70	,18
	Grup İçi	20427.06	466	43.84		
	Toplam	20576.16	468			
Baba Eğitim Düzeyi	Gruplar Arası	180.97	2	90.49	2,06	,13
	Grup İçi	20229.34	460	43.98		
	Toplam	20410.31	462			
Anne Ebeveyn Tutumu	Gruplar Arası	454.55	3	151.52	3,53	,02
	Grup İçi	19739.74	460	42.91		
	Toplam	20194.29	463			
Baba Ebeveyn Tutumu	Gruplar Arası	57.03	3	19.01	,44	,72
	Grup İçi	19288.06	450	42.86		
	Toplam	19345.09	453			

Katılımcıların geleneksel ve eşitlikçi evlilik rol beklenti puanları cinsiyete ve eğitim düzeyine göre incelenmiş ve sonuçlar Tablo 6'da özetlenmiştir. Analiz sonucunda eğitim düzeyinin evlilik rol beklentileri üzerinde etkili olmadığı, fakat hem geleneksel ($t=-11,21$, $p<,01$) hem de eşitlikçi ($t=3,87$, $p<,01$) evlilik rol beklenti puanlarının cinsiyete göre değişiklik gösterdiği tespit edilmiştir. Bu doğrultuda erkeklerin kadınlara oranla daha yüksek geleneksel rol beklentilerine, kadınların da erkeklere oranla daha yüksek eşitlikçi rol beklentilerine sahip oldukları belirlenmiştir. Son olarak demografik değişkenlerden yaş ile evlilik rol beklentileri arasındaki ilişkiler incelendiğinde (Tablo 1);

yaş ile geleneksel rol beklentileri arasında pozitif ($r=,10$, $p<,05$), eşitlikçi rol beklentileri arasında negatif ($r=-,13$, $p<,01$) yönde ilişkiler olduğu gözlenmektedir.

Tablo 6. Cinsiyet ve Eğitim Durumuna Bağlı Olarak Rol Beklentilerindeki Farklılıklar

Değişken	Grup	N	Ort.	SS	sd	t	p
Geleneksel	Kadın	331	42,31	12,88	186.54	-11,21	,001
	Erkek	122	59,87	15,44			
	Lisans	344	46,81	15,50	380	,74	,46
	Lisansüstü	38	44,88	13,30			
Eşitlikçi	Kadın	331	95,66	5,95	173.06	3,87	,001
	Erkek	122	92,59	7,98			
	Lisans	344	94,85	6,69	380	-,58	,56
	Lisansüstü	38	95,50	5,20			

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmanın temel amacı algılanan ebeveyn ilişki tutumları ile romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların, evlilik rol beklentilerini yordama gücünün incelenmesidir. Ortaya çıkan sonuçlar anne bağımlı ve baba ilgisiz ilişki tutumu ile ilişkilerde akılcı olmayan inançların ve demografik değişkenlerden cinsiyetin geleneksel rol beklentilerini açıklamak üzere kurulan birinci modele anlamlı katkılarının olduğunu göstermektedir. Eşitlikçi rol beklentilerinin açıklanmasında ise baba otoriter ve ilgisiz ilişki tutumu ile cinsiyet, yaş ve ilişki durumu modele özgün katkı sağlamaktadır.

Geleneksel beklentiler toplumun cinsiyete atfettiği değerler doğrultusunda oluşmaktadır. Bu bağlamda geleneksel ailelerde kadınların daha bağımlı, erkeklerin ise otoriter olmaları beklenmektedir. Bu çalışmada anne bağımlı ilişki tutumu geleneksel rol beklentilerini pozitif, baba otoriter tutumu ise eşitlikçi rol beklentilerini negatif yönde yordamaktadır. Diğer taraftan baba ilgisiz ilişki tutumu geleneksel rol beklentilerinin negatif, eşitlikçi beklentilerin ise pozitif yordayıcısıdır. Bu bulgu İmamoğlu'nun (1993) geleneksel ailedeki bireylerin, kendi evliliklerini ebeveynlerinin evliliğine benzettiği yönündeki bulguyu destekler niteliktedir. Öz-Soysal, Uz-Baş ve Aysan (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ise; evlilikte rollerin, görev ve sorumlulukların paylaşımında köken ailelerin önemli bir referans olduğu gözlenmiştir. Öz-Soysal ve diğerlerinin (2020) çalışmasında da tespit edildiği gibi bireyler ebeveynleri arasındaki ilişkiyi gözlemleyerek (Cui vd., 2008) ve köken ailedeki yapıları baz alarak (Benson, Larson, Wilson ve Demo, 1993; Cui ve Fincham, 2010) kendi ilişki tarzlarını geliştirmektedir. Ebeveynlerinin evlilik ilişkilerini gözleme olanağı bulan bireyler ilişkilerinde ebeveynleriyle benzer örüntüler sergilemektedirler (Amato, 1996; Cui ve Fincham, 2010). Bu bağlamda geleneksel roller sergileyen ebeveynlerin çocuklarının da kendi evlilikte geleneksel rol beklentisi geliştirebileceği söylenebilir.

Bu çalışmada ilişkilere dönük akılcı olmayan inançların geleneksel rol beklentilerini açıklamada özgün katkı sağladığı gözlenmiştir. Bu durumda modern çiftlerin evlilikle ilgili daha gerçekçi beklentilere sahip olabilecekleri (İmamoğlu, 1993) görüşü ön plana çıkmaktadır. Gelenekçi toplum yapısı içinde ilişkilere dönük geliştirilen inanışlar, ağırlıklı olarak iyi bir evlilik ilişkisinde bulunması gereken özellikler bağlamında oluşur. Bunlar öznel ve rasyonel değerlendirmelerden çok toplumsal

yüklemeye ve beklentilerle ilişkilidir. Böyle bir yapıda romantik ilişkilere ve evliliğe dönük beklentileri gelenekçi bir bağlamda oluşmuş olan bireylerin toplum tarafından onay gören ancak gerçekte irrasyonel bir karaktere sahip olan inanışlar geliştirmeleri söz konusu olabilir. Diğer bir ifadeyle evliliğe ilişkin geleneksel inanışlar ile akılcı olmayan inanışlar arasında pozitif yönlü bir ilişkinin varlığından (Sönmez, 2012) söz edilebilir. Bu sonuçları cinsiyet rollerine atfedilen anlamları dikkate almadan açıklamak sınırlılık taşıyabilir. Nitekim bu çalışmada kadın ve erkeklerin geleneksel ve eşitlikçi rol beklentileri arasında anlamlı farklar gözlenmiştir. Bu bulgular Öcal-Yüceol (2016) ve Çavdar (2013) tarafından benzer içeriklerde yapılan çalışmaların sonuçlarıyla paralellik arz etmektedir. Araştırmamızın bulguları evlilikte kadınların daha eşitlikçi, erkeklerin ise daha geleneksel beklentilere sahip olduklarını göstermektedir. Bu sonuç literatürdeki birçok araştırma bulgusu ile örtüşmektedir (Ör. Bacanlı, 2001; Bolzendahl ve Myers, 2004; Flouri ve Buchanan 2001; İmamoğlu, 1993; İmamoğlu, 2000; İşmen-Gazioğlu, 2006; Katenbrink, 2006; Koçyiğit-Özyiğit, 2017; Köksal ve İlhan, 2018; Markwart, 1999; Marlar ve Jacobs, 1993; Parlak ve Bakiler, 2018).

Evlilik rol beklentileri üzerinde bazı demografik değişkenlerin de etkisi vardır. Bu çalışmada ileri yaştaki bireylerin genç yaşta olanlara oranla geleneksel evlilik beklentilerini daha çok benimsedikleri gözlenmektedir. Yaşın ilerlemesiyle geleneksel beklentilere sahip olma arasındaki bu ilişki Aydın-Kılıç (2016) ile Morgan ve Walker'ın (1983) bulguları ile de benzerlik göstermektedir. Ayrıca analiz sonucunda, gelir ve eğitim düzeyi ile beklentiler arasında ilişki olmadığı belirlenmiştir. Literatürde eğitim düzeyi yükseldikçe eşitlikçi tutumun arttığını tespit eden çalışmalar mevcuttur (Davis ve Greenstein, 2004; Hortaçsu, 2007; İmamoğlu, 1993; Morgan ve Walker, 1983; Paçacıoğlu, 2018). Eğitim düzeyinin yükselmesi ile birlikte bireylerin evliliğe ve partnerlerine ilişkin görüşlerinin değişiklik göstermesi beklenebilir. Fakat bu çalışmada eğitim düzeyi lisans ve lisansüstü eğitim gören grupla sınırlıdır. Dolayısıyla gruplar arasında anlamlı bir farkın gözlenmemesinin bu sınırlılıktan kaynaklandığı düşünülmektedir. Diğer taraftan literatürde beklentilerin sosyo-ekonomik düzeye göre değişmediğini (Markwart, 1999) ve yüksek gelirin eşitlikçi beklentilere neden olduğunu tespit eden çalışmalar bulunmaktadır (Davis ve Greenstein, 2009; Morgan ve Walker, 1983).

Ebeveynlerin sahip oldukları özelliklerle evlilik rol beklentileri arasındaki ilişkiye bakıldığında, ebeveyn tutumu ile eğitim düzeylerinin beklentiler üzerinde etkili olabileceği gözlenebilir. Babalarını otoriter olarak algılayan bireylerin geleneksel beklentiler, demokratik anneye sahip olanların ise eşitlikçi beklentiler geliştirdikleri gözlenmiştir. Keza düşük ebeveyn eğitim düzeyinin de geleneksel rol beklentileri ile ilişkili olduğu ortaya çıkmıştır. Eğitim düzeyi beklentiler ve aile içi roller üzerinde etkili olmaktadır. Ebeveynlerin ilişkisine yansıyan bu durum çocukların kendi ilişkileri üzerinde de etki göstermektedir. Zeybekoğlu (2013) tarafından gerçekleştirilen çalışmada anne-baba eğitim düzeyinin babalık rolüne ilişkin tutumları şekillendirmede etkili olduğu gözlenmiştir.

Evlilik rol beklentileri bireylerin davranışlarının şekillenmesinde etkiliyken, aynı zamanda ilişkileri ve partnerleri değerlendirmek için de bir kriter haline gelmektedir. Yapılan çalışmalar evlilik beklentileri

konusundaki anlaşmazlıkların evlilikte yaşanan problemlerin başında yer aldığını göstermektedir (Demircioğlu, 2000; Odell ve Quinn, 1998). Böyle bir sonuç, sağlıklı evlilikler için evliliğe dönük beklentilerin gözden geçirilmesi gerekliliğini ön plana çıkarmaktadır. Bu durum, evlilik öncesinde ve belli bir farkındalık düzeyinde gerçekleşirse, evlilikte beklenen uyumun inşa edilmesine katkı sağlayabilir. Güç olarak algılsa da değişebilir özellikteki inanışların evlilik öncesinde tespit edilmesi aynı zamanda evliliği kuvvetlendirici belli müdahaleleri yapmaya da yol açabilir. Dolayısıyla evlilik öncesi psikolojik danışmanlık hizmeti veren uzmanların, evlilik rol beklentilerini dikkate alması önem arz etmektedir. Bu çalışmada, ebeveyn-çocuk rol beklentileri arasındaki ilişki tespit edilmiştir. Bahsedilen ilişkinin uzmanlar için yol gösterici nitelikte olacağı ve bireyleri anlamak açısından kaynak sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmanın birtakım sınırlılıkları bulunmaktadır. Çalışmanın örneklemini sadece lisans ve lisansüstü eğitim gören bireylerden oluşmaktadır. Örneklemin eğitim düzeyi ve yaş ranjı açısından genişletilerek bireylerin beklentileri üzerinde etkili olabilecek kişilik, benlik kurgusu ve öz saygı gibi değişkenlerin ele alınması önerilmektedir. Diğer taraftan evlilik öncesindeki sürecin yanında, evlilikte sahip olunan geleneksel ve eşitlikçi rollerin bireyleri ve evliliklerini nasıl etkilediğinin araştırılmasının da alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ARAŞTIRMAYA İLİŞKİN ETİK BİLGİLER

Araştırma etik standartlara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma öncesinde Trabzon Üniversitesi-Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'ndan 16.07.2020 tarihli ve 81614018-000-E.211 sayılı etik kurul belgesi alınmıştır.

Veriler kişisel bilgi formu, Evlilik Rol Beklentileri Ölçeği, Ebeveyn İlişki Tutumu Algısı Ölçeği ve Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği ile toplanmıştır. Araştırma öncesinde ölçek sahiplerinden ölçeklerin kullanılabilmesi için izin alınmıştır. Ayrıca katılımcıların gönüllü olduklarını yazılı olarak onaylamaları istenmiştir.

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

ÇATIŞMA BEYANI

Herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

Amato, P. R. (1996). Explaining the intergenerational transmission of divorce. *Journal of Marriage and the Family*, 58, 628-640.

Aydın-Kılıç, Z. N. (2016). *Ankara-Trabzon-Erzurum örnekleminde babanın çocuğun hayatına katılımı ve baba-çocuk ilişkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Bacanlı, H. (2001). Eş tercihleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(15), 7-16.

- Barker, C., Pistrang, N., & Elliott, R. (2002). *Research methods in clinical psychology* (2nd ed.). Chichester: John Willey and Sons.
- Bell, R.R. (1971) Adjustment in marriage. In R. R. Bell (Ed.), *Marriage and family interaction* (3rd ed., pp. 286-294). Homewood, Illinois: The Dorsey Press.
- Bener, Ö., & Günay, G. (2012). Gençlerin evlilik ve aile yaşamına ilişkin tutumları. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 1-27.
- Benson, M. J., Larson, J., Wilson, S. M., & Demo, D. H. (1993). Family of origin influences on late adolescent romantic relationships. *Journal of Marriage and Family*, 55(3), 663-672.
- Bolzendahl, C. I., & Myers, D. J. (2004). Feminist attitudes and support for gender equality: Opinion change in women and men, 1974–1998. *Social Forces*, 83(2), 759-789.
- Botkin, D. R., Weeks, M. O., & Morris, J. E. (2000). Changing marriage role expectations: 1961–1996. *Sex Roles*, 42, 933–942.
- Cui, M., & Fincham, F. D. (2010). The differential effects of parental divorce and marital conflict on young adult romantic relationships. *Personal Relationships*, 17(3), 331-343.
- Cui, M., Fincham, F. D., & Pasley, B. K. (2008). Young adult romantic relationships: The role of parents' marital problems and relationship efficacy. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 34(9), 1226-1235.
- Curran, M. A., Hazen, N. L., & Mann T. (2009). Representations of marriage and expectations of parenthood: Predictors of supportive coparenting for first-time parents. *Parenting: Science and Practice*, 9(1-2), 101–122.
- Çavdar, D. (2013). *Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Çelik, E., & Öziş, G. (2016). Ebeveyn İlişki Tutumu Algısı Ölçeğinin geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education-CIJE*, 5(2), 50-64.
- Davis, S. N., & Greenstein, T. N. (2004). Cross-national variations in the division of household labor. *Journal of Marriage and Family*, 66, 1260–1271.
- Davis, S. N., & Greenstein, T. N. (2009). Gender ideology: Components, predictors, and consequences. *Annual Review of Sociology*, 35, 87–105
- Demircioğlu, N. S. (2000). *Boşanmanın, çalışan kadının statüsü ve cinsiyet rolü üzerine etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Dunn, M. S. (1960). Marriage role expectations of adolescents. *Marriage and Family Living*, 22(2), 99-111.
- Ellis, A. (1986). Rational emotive therapy applied to relationships therapy. *Journal of Rational Emotive Behavior Therapy*, 4, 14-21.
- Flouri, E., & Buchanan, A. (2001). What predicts traditional attitudes to marriage? *Children and Society*, 15, 263-271.

- Fraenkel, J. R., Wallen, N.E., & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education (8th edition)*. New York: McGraw-Hill International Edition.
- Gabardi, L., & Rosen, L. (1993). Intimate relationships: College students from divorced and intact families. *Journal of Divorce and Remarriage*, 18(3-4), 25-56.
- Gordon, J. R., & Whelan-Berry, K. S. (2005). Contributions to family and household activities by the husbands of midlife professional women. *Journal of Family Issues*, 26, 899-923.
- Gubernskaya, Z. (2010). Changing attitudes toward marriage and children in six countries. *Sociological Perspectives*, 53(2), 179-200.
- Hines, W. W., & Montgomery, D. C. (1990). *Probability and statistics in engineering and management science*. New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Hortaçsu, N. (2007). Family- versus couple-initiated marriages in Turkey: Similarities and differences over the family life cycle. *Asian Journal of Social Psychology*, 10, 103-116.
- Hurvitz, N. (1965). The marital roles inventory as a counseling instrument. *Journal of Marriage and the Family*, 27(4), 492-501.
- İmamoğlu, E. O. (2000). Changing gender roles and marital satisfaction in Turkey. In F. Acar, & A. Ayata (Eds), *Gender and identity construction* (pp. 101-116). Netherlands: Brill Inc.
- İmamoğlu, E. O., & Yasak, Y. (1997). Dimensions of marital relationships as perceived by Turkish husbands and wives. *Genetic, Social and General Psychology Monographs*, 123(2), 211-232.
- İmamoğlu, O. (1993). Değişen dünyada değişen aile içi roller. *Kadın Araştırmaları Dergisi*, 1, 58-68.
- İşmen-Gazioğlu, A. E. (2006). Genç yetişkinlerin evlilik ve aile hayatına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 23(23), 107-123.
- Kalaycı, Ş. (2016). *Spss uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. (7. Baskı). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Katenbrink, J. (2006). Translation and standardization of the Sex-Role Egalitarianism Scale (SRES-B) on an German sample. *Sex Role*, 54(7-8), 485-493.
- Koç, M., Sezer, A., Balçın, M., Turhan, H., Polat, Ü., & Bölükbaş, O. (2007). Üniversite öğrencilerinin evlilik kavramına atfettikleri anlamlar. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 110-123 .
- Koçyiğit-Özyiğit, M. (2017). The meaning of marriage according to university students: A phenomenological study. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 17(2), 679-711.
- Köksal, B., & İlhan, T. (2018). Evlilik Rol Beklentileri Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 19(1), 300-319.
- Küçüksille, E. (2010). Çoklu doğrusal regresyon modeli. Ş. Kalaycı (Ed.) *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri* (ss. 257-269). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Kwan, L. L. Y., Mellor, D., Rizzuto, L., Kolar, C., & Bt. Mamat, N. H. (2013). The relationship between perceived interparental conflict and Malaysian young adults' attitudes toward divorce. *Journal of Divorce & Remarriage*, 54(7), 596-607.

- Lease, S. H. (2003). Testing a model of men's nontraditional occupational choices. *Career Development Quarterly*, 51, 244-258.
- Markwart, L. L. (1999). *Differences in the marriage role expectations of post-secondary students from divorced and intact family backgrounds in accordance with family-of-origin social class*. Unpublished master's thesis, University of Regina, Canada.
- Marlar, J. A., & Jacobs, K. (1993). Differences in the marriage role expectations of college students from intact and divorced families. *Journal of Divorce & Remarriage*, 18(3-4), 93-103.
- McNulty, J. K., & Karney, B. R. (2004). Positive expectations in the early years of marriage: Should couples expect the best or brace for the worst?. *Journal of Personality and Social Psychology*, 86(5), 729-743.
- Mickelson, K. D., Claffey, S. T., & Williams, S. L. (2006). The moderating role of gender and gender role attitudes on the link between spousal support and marital quality. *Sex Roles*, 55(1-2), 73-82.
- Morgan, C. S., & Walker, A. J. (1983). Predicting sex role attitudes. *Social Psychology Quarterly*, 46(2), 148-51.
- Odell, M., & Quinn, W. H. (1998). Congruence, desire for change, and adjustment during the first year of marriage. *Marriage and Family Review*, 27(1-2), 91-112.
- Ogletree, S. (2014). Gender role attitudes and expectations for marriage. *Journal of Research on Women and Gender*, 5, 71-82.
- Öcal-Yüceol, S. E. (2016). *Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlar ile ilişki doyumu ve romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar arasındaki ilişkiler*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Öz-Soysal, F. S, Uz-Baş, A. & Aysan, F., (2020). A qualitative study for university students' marriage expectation. *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 21(1), 241-253
- Paçacıoğlu, B. (2018). *Üç farklı kuşaktaki evli kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ile aile işlevleri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Parlak, S., & Bakiler, E. (2018). Perceptions of masculinity and choice of spouse of Turkish university students. *Intersections-Gender and Sexuality In Asia And The Pacific*, (42), 1-12.
- Pollock, A. D., Die, A. H., & Marriott, R. G. (1990). Relationship of communication style to egalitarian marital role expectations. *The Journal of Social Psychology*, 130(5), 619-624.
- Rios, C. M. (2010). *The relationship between premarital advice, expectations and marital satisfaction*. Unpublished master's thesis, Utah State University, Logan.
- Sarı, T., & Korkut-Owen, F. (2015). Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Journal of Human Sciences*, 12(1), 255-273.
- Sönmez, D. (2012). *Boşanma sürecindeki çiftlerin otomatik düşünceleri ile aile ve evliliğe ilişkin inançlar arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

- Stackert, R. A., & Bursik, K. (2003). Why I unsatisfied? Adult attachment style, gendered irrational relationship beliefs, and young adult romantic relationship satisfaction. *Personality and Individual Differences, 34*, 1419- 1429.
- Yaraman-Başbuğu, A. (1995). Metropolitan aile ilişkilerinde değişen cinsel roller, *II. Aile Kurultayı* (C.1, s. 221-228). Ankara: Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları.
- Zeybekoğlu, Ö. (2013). Günümüzde erkeklerin gözünden babalık ve aile. *Mediterranean Journal of Humanities, 3*(2), 297-328.